

Received / Makale Geliş Tarihi 10.09.2023
Published / Yayınlanma Tarihi 30.11.2023
Volume / Issue (Cilt/Sayı)-ss/pp 10(101), 2981-2993

Research Article / Araştırma Makalesi
10.5281/zenodo.10253469

Mehmet Oğuz
<https://orcid.org/0009-0002-4814-5869>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Tunçay Can
<https://orcid.org/0009-0000-5784-4288>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Ahmet Hamdi Ateş
<https://orcid.org/0009-0002-0225-9698>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Bilgehan Şengül
<https://orcid.org/0009-0002-9662-3837>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Mehmet CebraİL Çelik
<https://orcid.org/0009-0005-2233-1702>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Hasan Şen
<https://orcid.org/0009-0002-3281-5872>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Mehmet Yücesoy
<https://orcid.org/0009-0009-4966-6595>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Zülküf Aktay
<https://orcid.org/0009-0007-4137-2088>
MEB, Diyarbakır / TÜRKİYE

Ev Ödevlerinin Sahip Olması Gereken Özellikler ve Akademik Başarıya Olan Etkileri Features That Homework Should Have and Its Effects on Academic Success

ÖZET

Ev ödevi, geçmişten beri sorgulanan ve akademik başarıya etkisi merak edilen bir konu olarak sürekli gündemde kalmıştır. Ev ödevlerinin hem öğrenciyi hem öğretmeni hem de veli ilgilendiren çok boyutlu bir yapısı vardır. Öğretmen tarafından verilen ev ödevlerinin, okulda öğrenilen bilgileri pekiştirmesi, öğrencide öğrenmeyi sağlaması, sınıf dışında öğrencinin öğrenmesini desteklemesi ve bağımsız çalışma becerisi kazandırması açılarından önemi büyüktür. Diğer tarafından olması gereken uzun süren, öğrencinin ilgi, merak ve yeteneğine uygun olarak verilmeyen ev ödevlerinden dolayı öğrencilerde derse ve okula karşı bir soğuma ve okul terklerine kadar gidebilen bir sürecin de sebebi olabilmektedir. İşin ebeveyn boyutunda ise ödevler, okulun eve taşınması sürecini temsil eder. Eğer öğrenci gerekli bağımsız beceriye sahip ise, ebeveynleri ile herhangi bir sorun yaşamamaktadır. Ama eğer öğrenci de bu özellik yok ise; aile ile öğrenci arasında sürtüşmeler, tartışmalar ve aile içi olumsuz tavırların gelişmesine neden olabilmektedir. Doğru yürütülen ve planlanan ev ödevleri sayesinde öğrenci, sorumluluk, zamanı doğru kullanma, eleştirel düşünme, problem çözme, konuları analiz ederek sonuca varma ve bağımsız çalışma becerilerini kazanmasına yardımcı olmaktadır. Bu çalışmada ev ödevlerinin, ortaya çıkış süreci olumlu ve olumsuz yönleri, aile içinde atfettiği önem ile akademik başarıya etkileri üzerine betimsel analiz yöntemi kullanılarak bilimsel makaleler incelenmiştir. Verilerin analizi sonucu elde edilen bilgiler, bulgular kısmına yazılmıştır. Elde edilen bulgulara göre, iyi bir ödev ile öğrenci, akademik açıdan ilerlemekte, kendini geliştirerek istediği başarıya ulaşabilmektedir. Bununla beraber, amacı dışında planlanan, öğrencinin öğrenme seviyesi üzerinde verilen ödevlerin ise hem öğrenci de hem de ailede bir stres kaynağı olarak ortada kaldığı görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre iyi bir ödevin özellikleri üzerine çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ev Ödevi, Akademik Başarı, Öğretmen ve Okullar.

ABSTRACT

Homework has always been on the agenda as a subject that has been questioned for a long time and whose effect on academic success has been wondered. Homework has a multidimensional structure that concerns both the student, the teacher and the parent. Homework given by the teacher is of great importance in terms of reinforcing the knowledge learned at school, enabling the student to learn, supporting the student's learning outside the classroom, and providing independent study skills. On the other hand, due to homework that takes a long time and is not given in accordance with the student's interests, curiosity and abilities, it can also be the reason for a process that can lead to students becoming alienated from the course and school and even dropping out of school. As for the parent aspect of the matter; Homework represents the process of bringing the school into the home. If the student has the necessary independent skills, he does not have any problems with his parents. But if the student does not have this feature; It may cause friction, arguments and negative attitudes within the family between the family and the student. Thanks to correctly carried out and planned homework assignments, students are helped to gain the skills of responsibility, using time correctly, critical thinking, problem solving, coming to conclusions by analyzing issues and working independently. In this research, scientific articles were examined using the descriptive analysis method on the positive and negative aspects of homework, the importance it attaches to the family, and its effects on academic success. The information obtained as a result of the analysis of the data was written in the findings section. According to the findings; With good homework, the student can progress academically and achieve the success he desires by improving himself. However, it is seen that homework that is planned beyond its purpose and given above the student's learning level remains a source of stress for both the student and the family. According to the results obtained, various suggestions were made on the characteristics of good homework.

Keywords: Homework, Academic Achievement, Teachers and Schools.

1. GİRİŞ

Nelson Mandela “Eğitim dünyayı değiştirmek için kullanabileceğiniz en güçlü silahtır.” Sözüyle eğitimin insanoğlunun hayatında ne kadar büyük bir önem teşkil ettiğini dile getirmektedir. Son yüzyılda insanların bilime ve bunu besleyen eğitime olan ilgilerinin arttığı görülmektedir. Yapılan bilimsel araştırmalar ve yayınlanan makalelerin büyük bir kısmı eğitime dairdir. Hızla değişen, dönüşen ve gelişen dünyada öğrenmeyi, öğrenme ortamlarını, öğrencilerin ilgilerini, öğretim programlarını merkeze alan bir eğitim anlayışının ortaya çıktığını görmekteyiz. Bu eğitim anlayışları ile birlikte okulun eve taşınması süreci öğrencilere verilen ödevlerle olmaktadır. Ev ödevleri ile ilgili akla hemen şu sorular gelmektedir? Ev ödevlerinin verilmesi gerekli midir? Ev ödevleri akademik başarıyı arttırmakta mıdır? Ev ödevleri ile öğrencinin okula bakış açısı arasında bir ilişki var mıdır? Dünyada eğitim sistemlerinin tarihçelerine bakıldığında yaklaşık 100 yıldır, eğitim programlarının içeriklerine bağlı olarak öğrencilere ev ödevi verilmektedir. Ülkemizde ise bu yaklaşım tarzı son 15 yılda oluşmaya başladığı söylenebilir. 2005 Yılında yürürlüğe konulan yapılandırmaca eğitim anlayışı ile birlikte eğitim sistemimize, proje ve performans ödevleri adı altında yeni terimler girmiştir. Amerika’da bir asır önce araştırmacıların ödevler konusunda ortaya koyduğu sonuçlara göre verilen ödevin, akademik açıdan çok fazla yarar sağlamadığı yönündedir. Ödevin günümüzdeki işlevine bakıldığında ise; gereğinden fazla verilen ödevlerin, aslında veli ve öğrencilerde bıkkınlık oluşturduğu, öğrencileri okula karşı soğuttuğu ve çocukla ebeveynler arasında sürtüşmelere neden olduğu görülmektedir. Ülkemizde her yıl okullar tatil edildikten sonra, Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmenlerden öğrencilere ödev vermemeleri konusunda sürekli uyarı yapmaktadırlar. Hatta kısa bir zaman önce bazı dergilerde öğrencilere verilen ödevlerin suç kapsamında sayılması tavsiyelerinde bulunmuşlardır. Buradan hareketle bazı okul idarecileri, ya ödevi tamamen kaldırmış ya da azaltılması yönünde öğretmenlere talimatlar vermişlerdir. Bu kadar sorun teşkil eden ödev konusu günümüzde hala güncelliğini koruyan eğitim sorunlarının başında geliyor. Ev ödevinin başarı üzerinde etkisi var mıdır? Sorusuna Keith vd. (1986), olumlu cevap vererek, başarıyı arttırmada etken olduğu vurgusunu yapmışlardır. Bu araştırmacıların dışında da ev ödevlerinin başarıyı artırıcı etkisini ortaya koyan araştırmalar vardır. Ev ödevinin başarıyı geliştirdiğine ilişkin birçok kanıt vardır. Paschal, vd. (1984) adlı araştırmacıların ilkökulu, lise ve üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları uzun araştırmaların neticesinde ödevin akademik başarıyı artırıcı yönlerinin olduğunu ortaya koymuşlardır. Ev ödevlerinde başarının artırılması için; aşağıdaki özelliklere sahip olması gerekir. Bunlar:

1. Ödevlerin nicelik ve nitelik olarak öğrenciye uygun olması,
2. Öğrencinin öğrenme alanına göre verilmesi,
3. İlgi çekici olması ve merak uyandırması,
4. Tekrara dayalı olmaması,
5. Öğrencinin algı ve yeteneğine göre planlanması,
6. Ödev süresinin kısa olması,
7. Aile bütçesine ek külfet getirmemesi,

Yukarıdaki özelliklere sahip ev ödevleri hem öğrencilerde öğrenme başarısını arttırmakta hem de öğrencinin sıkılmasının önüne geçmektedir. Alleman ve Brophy'e göre (1981) öğrencinin sahip olduğu alt yapıya göre bireyselleştirilmiş ev ödevleri hazırlamak daha doğru olacaktır. Hazır soru kalıplarından ziyade öğrencinin duygularına ve yaşam çevresine göre hazırlanmış ödevler verilmesi öğrenci başarısını arttıracaktır. Matbu ve hazır ödevler yerine, oyunlaştırılmış ödevler, puzzle, merak ve istek uyandıran anketler, öğrencinin gelişimine katkı sunacak projeler ve uygulamaya yönelik ödevler verilmesi öğrencinin ilgisini canlı tutacaktır. Ev ödevlerinin öğrencinin başarıları üzerinde olumlu etkilerinin yanı sıra daha başka yararları da vardır. Verilen ev ödevlerinin akademik başarı yanında birçok olumlu etkileri de vardır. Öğrencinin zamanı doğru planlaması ve kullanması, sahip olduğu yeteneği keşfetmesi, okul dışındaki alanlara ilişkin öğrenmelere yardımcı olması ödevlerin olumlu özelliklerindedir. Özellikle ilkökullarda verilen ödevlerin süresi ve sayısı bakımından öğretmenlerin dikkatli olması gerekmektedir. Uzun ev ödevlerinin ortaya çıkardığı olumsuzlukların başında okuldan soğuma ve uzaklaşmadır. Bu nedenle ilkökullarda verilen ev ödevlerinin süresi en fazla 1 saat ile sınırlandırılmalıdır. Ortaokul ve liselerde ise, verilen ödevin süresi en fazla 1.30 ya da 2 saati aşmamalıdır. Öğretmenlerin ev ödevi vermesini gerektiren nedenlerin başında süre baskısı gelmektedir. Okulda yarım kalan dersler, konusu anlatıldıktan sonra çözülmeye zaman kalmayan sorular ve tekrar için yeterli sürenin olmaması öğretmenleri ödev vermeye zorunlu kılmaktadır. Ancak ödevlerin genellikle dersin bitimine doğru verilmesi, öğrencinin verilen ödevi

yeterince anlamamasına ve kavramamasına neden olmaktadır. Son 5 dakikaya sıkıştırılan ev ödevleri öğrencide daha çok stres etkisi yapmakta, bu durum öğrencinin dersten uzaklaşmasına neden olmaktadır. Bunun yanında verilen ev ödevlerinin olumlu yanlarının yanında öğrencilerde birtakım olumsuzluklara da sebebiyet vermektedir. Tekrara dayalı verilen ödevlerde öğrenciler sıkılmakta ve ödevi yarım bırakma eğilimi göstermektedir. Uzun sürelerle dayalı verilen ödevler de ise, öğrencinin ailesi ile geçireceği zamanı kısıtlamakta ve çocuğun ailesi ile bütünleşmesi engel olmaktadır. Yine süresi uzun ödevlerle harcanan zaman yüzünden öğrencinin oyun oynamaya vakti kalmamakta, bu da sosyalleşmesinin önünde engel teşkil etmektedir. Günümüzde verilen ev ödevleri, öğrencilerin gözünde, her gün başlarının üzerinde sallanan Demokles'in kılıcı niteliğindedir. Öğrenciler, ev ortamında ödevlerini yaparken kopya çekme, hileyle başvurma gibi istenmeyen davranışları da kazanabilirler. Eğer verilen ev ödevleri araç gereç gerektiriyorsa, bu durum ailenin ekonomik durumuna ek yük getireceğinden ödevin yapılmaması durumlarını ortaya çıkaracaktır. Bunların yanında ailelerin akşam ev ödevleri ile ilgili çocuklarıyla çoğu zaman sorunlar yaşadıkları, onlarla karşı karşıya geldikleri, ödevde yardım konusunda çok istekli olmadıkları ve akşam ki zamanlarını bu ayırmak istemedikleri kanısı yaygındır.

Tüm bunlardan hareketle hazırlanan yönetmelik ve yönergelerde öğrencilere verilecek ödevlerin süresi, ailelerin sahip oldukları olanaklara göre tespiti, öğrencinin yaş grubu ve öğrencilerin bilgi düzeyleri dikkate alınması için direktifler verilmiştir. Öğretmenlerin günü birlik ödevleri kontrol etmeleri, öğrenme başarısı üzerindeki etkiyi de arttırmaktadır. Bu araştırmanın amacı, okullarda verilen ev ödevlerinin olumlu ve olumsuz yönlerinin yanında, akademik başarı üzerine etkilerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

1.1. Ödevin Tarihesi

İnsanoğlu sürekli değişim ve dönüşüm içinde kendini geliştirmekte ve yetiştirmektedir. Bu değişim ve dönüşüm insanların eğitilmesi ve çalışması ile meydana gelmektedir. İnsanlar eğitim hayatlarına içinde doğdukları ve büyüdükleri ailede başlamaktadırlar. Ailede başlayan eğitim ise okul hayatı ile devam etmektedir. İlk eğitim öğretim okulları tek gözlüydü ve bu durum yıllarca sürdü. Eğitimin antik çağlardan başlayarak günümüze kadar geldiği ve devam ettiğine dair birçok bilgi, belge, bulgu ve anıt bulunmaktadır. Bu bilgi belgelerde bize şunu göstermiştir ki eğitim sayesinde insanlar uygar birer ferde dönüşmüşlerdir. Zamana bağlı olarak da eski eğitim sistemleri değişim göstererek gelişim kat etmişlerdir ve bu eğitim sistemi içinde yer alan okullar sayesinde çocuklar geleceğin bilim insanları, filozofları, astronomları, mimarları ve mühendisleri olmuşlardır. Yine okullardaki eğitim sayesinde kuşaktan kuşağa bilgi, gelenek, görenek ve kültürler aktarılmış, medeniyetlerin devamı sağlanmıştır. Okullardaki bu eğitim sistemi içinde ev ödevi önemli bir unsur olarak göze çarpmaktadır. Günümüzde sıkça öğrenciler, veliler ve idareciler tarafından gündeme getirilen ev ödevi kavramı ilk olarak, 1095 yılında kendisi de disiplinli bir öğretmen olan Roberto Nevilis tarafından ortaya atılmıştır. Roberto Nevilis'e göre okullar, öğrenciler için yeterli verimlilik teşkil etmiyordu ve öğrencilerin performansları oldukça düşüktü. Öğrencilerin daha fazla bilgi edinmesi ve işin ciddiyetine varması için fiziksel şiddet içermeyen bir yöntem düşünürken ev ödevi konusunu gündeme getirmiş ve bu durum daha sonra Avrupa ve dünyadaki diğer eğitim sistemlerine yansımıştır. Ev ödevlerinin yaygınlaşması süreci ise Horace Mann ile olmuştur. Bir Alman olan Horace Mann, Alman eğitim sistemine katkı sunmak ve birazda politik olarak devletin birey üzerindeki yaptırımını yaygınlaştırmak için ev ödevi konusunu halk eğitim derslerinde zorunlu kılmıştır. Halk eğitimi sisteminin ABD' de gelişime öncülük etmiş ve ev ödevinin ABD'de yaygınlaşmasını sağlamıştır. Mann, eğitim sistemine dair reformlar ve yenilikçi fikirleriyle günümüz okul sistemlerinin temelini atmıştır. Birçok tarihçi tarafından da modern okul sistemlerinin mucidi olarak ifade edilmektedir.

1.2. Öğrenmede Ödevin Etkisi ve Tekrar Yapmanın Önemi

Öğrenmenin gerçekleşebilmesi için bir takım kriterler bulunmaktadır. Bunlar; öğrencinin konuya olan ilgisi, yeteneği, öğrenme alanı ve öğrendiğini tekrar etmesidir. Okullarda işlenen herhangi bir kazanımın geçici bellekten kalıcı belleğe geçebilmesi için, bu bilginin öğrenci de merak ve istek uyandırması, öğrencinin ilgi alanında olması ve yeteneğine uygun olmasıdır. Tüm bu veriler bir araya geldiğinde iş öğrencinin konuyu anlamlandırabilmesini sağlayan tekrara gelir. Öğrenme, bilginin; parçalara ayrılması, algılanması, zihinden geri getirilmesi ve kullanılması gereken yerlerde kullanılması demektir. Tekrarla yapılan işlem sonunda bilgi öğrenci de kalıcı bir hal almaktadır. Tekrarın en önemli unsurlarının başında ev ödevleri gelmektedir. Öğrenmeye dair yapılan araştırmalarda insanların öğrendiklerinin %75'ini ilk yirmi dört saat içinde unuttuklarıdır. Bunun önüne geçmenin en kolay yolu öğrenilen konuların ilk iki saat içinde tekrar edilmesi ve bunların soru çözümleriyle kalıcı hale getirilmesidir. Öğretmenlerin ev ödevlerini planlarken bu hususları göz önünde bulundurmaları gerekmektedir. Ev ödevlerinde asıl amaç, öğrencinin okul ortamında öğrendiklerini, günlük verilen ev ödevleri ile tekrar ettirerek pekiştirmek ve öğrenmeyi

kalıcı hale getirmektir. Öğrenmede ödev, öğrenmenin en önemli bir unsurudur. Okulda işlenen konuların evde sistematik olarak tekrar edilmesidir. Bunun yanında ödev ile birlikte öğrencilerde hedef ve amaçları belirleme, bunlar doğrultusunda planlama yapma, elindeki kaynakları buna uygun olarak etkili kullanma, bağımsız çalışma becerisini geliştirme ve kendine güveni kazanarak kara verme yeteneklerinin gelişimine de olanak sağlamaktadır.

1.3. Ev Ödevlerinin Olumlu Yönleri

Yapılan bilimsel çalışmalarda ödevini düzenli yapan öğrencilerin akademik başarılarında artış olduğu ortaya konmuştur. Bunun yanında ev ödevlerinin olumlu sonuçları şu şekilde sıralanabilir (Landry-Cuerrier, 2009) :

1. Yapılan ödev sayesinde öğrencinin derse karşı olan ilgisi artmış olur.
2. Ödevler sayesinde öğrencinin okulda görmüş olduğu derslerin tekrarı sağlanır ve bilgilerin kalıcı olarak öğrenmeye olanak sağlar.
3. Öğrencileri farklı kaynaklardan çalışmaya sevk eder ve öğrenmenin tam olmasını sağlar.
4. Tek başına yapılan ödev sayesinde problem çözme yeteneğinde artış olur, öğrencinin kendine olan güvenini geliştirir. Çocuk ödevi kendi başına yaparsa problem çözme gücü, sonuca ulaşmak için düşünme alışkanlığı geliştirir.
5. Ödev sayesinde öğrencinin yorumlama ve analiz gücü artar ve farkında olmadığı yeteneklerini keşfeder.
6. Öğrencilerin verilen görevlilerin yerine getirme sorumluluklarının gelişimine katkı sağlar.
7. Verilen görevi tek başına başarıya gururunu yaşar.
8. Ödev sayesinde öğrencinin kimseden destek almadan bağımsız olarak çalışma şevkini arttırır.
9. İçine kapanık veya sosyal yönleri gelişmemiş öğrenciler, ödevler sayesinde kendilerini öğretmenlere ifade etme fırsatı sunar.
10. Ödevler sayesinde öğrenci, öğretmen ve aile arasında bir köprü kurulur. Ebeveynleri, çocuklarının ders başarılarını takip etmesine olanak sağlar.
11. Ödevlerle birlikte aile ile okul arasında iş birliği çalışması ortaya konduğundan öğrencinin akademik olarak gelişiminin önü açılmış olur.

1.4. Ev Ödevlerinin Olumsuz Yönleri

Ödevlerin olumlu yönlerinin yanında öğrenci ve ailelere yansıyan birtakım olumsuz yönleri de bulunmaktadır. Bunlar (Güneş,2014):

1. Ödevlerin çok sayfalı ve uzun olması, öğrencinin derslerden ve okuldan soğumasına neden olabilir.
2. Okulun eve taşınması sürecinden dolayı, aile bireylerinin kaynaşmasına negatif etki eder.
3. Zaman almasından dolayı öğrencinin sosyalleşmesinin önüne geçebilmektedir.
4. Anne babaların çocukların ödevlerini yapmaya olan meyillerinde ötürü, öğrencinin akademik olarak gelişimin önünde engel oluşturur.
5. Ödev, öğrenci ile aile arasındaki gerginliklerin artmasına, öğrencinin ebeveynlerine karşı tepki geliştirmesine neden olur.
6. Ödevlerin çoğunun al-yapıştır mantığıyla internet alınarak yapılmasından dolayı öğrencinin kendini ifade etmesi ve geliştirmesinin önünde engeller oluşturur.
7. Aile bütçelerine getirdikleri ek masraftan dolayı, ailelerin ekonomik olarak zarar görmesine sebebiyet verir.
8. Keşfetmekten uzak ev ödevleri, öğrencilerin verilen emirleri yerine getirmesi anlamı taşıdığından öğrencinin kendi yeteneğini keşfetmesi ve yaratıcı fikirler ortaya çıkarmasına engel olmaktadır.
9. Ödevlerin uzun ve zor olması öğrencinin tek başına bağımsız olarak çalışması özelliğinin yok olmasına neden olmaktadır.
10. Ödevlerin eğlenceden uzak ve sıkıcı olması, öğrencinin kendini gerçekleştirme ket vurmaktadır.

1.5. Ebeveynlerin Ödev Konusundaki Hatalı Davranışları

Öğretmen tarafından ödevler sürekli verilir ve zaman bakımından da uzun ise bu öğrenciler için çoğu zaman kötü sonuçlar doğurabilir. Öğrenciler ödevleri yapmamak için sürekli sıkıntılar çıkarabilmektedir. Ebeveynler bu durumlarda devamlı çocuklarına ödevleri yapmaları hususunda hatırlatmalar yaparak, öğrenci üzerinde baskı oluşturabilmektedirler. Bunun yanında ödevlerin yapılması için öğrencinin ikna edilmeye çalışılması, ödül verileceği teminatları, azarlama, aşağılama veya tehdit yollarını da seçebilmektedirler. Hatta bazı ebeveynler durumu daha da ileri götürerek psikolojik ya da fiziksel şiddet bile uygulayabilmektedir. Öğrenci bu durumlarla karşı karşıya gelmemek ve günü kurtarma adına o günkü ödevi yapsa bile ertesi gün ve geriye kalan diğer günlerde tekrardan aynı sıkıntıları yapabilmektedir.

Ebeveynler ev ödevlerini yaptırma konusunda sürekli bu yolları izleyip, işi rutine bağladıkları sürece, öğrenci de bağımsız ödev yapma ve bu sorumluluğu kendi kendine yerine getirme alışkanlığı gelişmemektedir. Ebeveynlerin burada yapması gereken sürekli öğrenciyi hatırlatmalar yaparak, ödevin bitirilmesi değil, öğrencinin ödev yapma sorumluluğunu kendi başına üstlenmesine yardımcı olmak ve ona bu davranış şeklini kazandırmak olmalıdır. Bunun yanında anne babaların ev ödevleri ile ilgili yaptıkları diğer yanlış davranışlar şu şekilde sıralanabilir (baristuncer, t.y.):

- Ev ödevinin her zaman için daha mükemmel olması için sürekli çocuğa müdahale etmeleri, yaptığı ödevi beğenmemeleri ve hep daha fazlasını istemeleri,
- Öğrencinin ödevini yapma konusunda sıklıkla uyararak, kendi başına yapma zamanı için fırsat vermemeleri, sürekli hatırlatmalarla öğrenciyi sık boğaz ederek bunaltmaları,
- Ödevi yapanın çocuk olduğunu unutarak bir yetişkinin yapabileceği düzende ev ödevlerinin yapılması beklentileri, daha güzel yazılması için sürekli sildirip tekrardan yazdırarak, öğrencide bıkkınlık oluşturmaları,
- Aynı şeyleri tekrar tekrar yazdırarak, güzel giden yazma olayının daha da kötüye gitmesine neden olmaları şeklinde sıralanabilir.

Tüm bu olumsuz davranışların yerine, çocuğun ödev yapması için yeterince zaman verilerek beklenmesi, sık sık tekrarlardan kaçınılması, güzel yazdığı yazıların takdir edilerek, zaman içinde daha da güzel yazacağı inancının aşılması, tek başlarına ödev yapmaları konusunda cesaret verilerek bunun aşamalı olarak hayata geçirilmesi, ödev kontrollerinin aşamalı olarak bırakılmaya başlanması ve uzaktan takibin sağlanarak, müdahale edilmemesi, eksik ödevler için öğretmenlerin bilgilendirilerek, öğrencinin anlaması için iletişime geçilmesi ve eksik kalan ödevlerin tamamlanmasının sağlanması öğrenci de daha olumlu sonuçlar verecektir.

1.6. Öğretmenlerin Ödev Konusundaki Yanlış Tutumları

Öğretmenlerin ödevlere karşı bakış açıları zaman zaman farklılıklar gösterebilmektedir. Kimi öğretmen için ödev, konunun pekiştirilmesi için bir yol olarak kabul görülürken, kimi öğretmenler için ise, akademik başarının olmazsa olmazı olarak dile getirilmektedir. Bunlar yapılırken de öğretmenler ödev konusunda çoğu zaman yanlış tutum ve davranışlar sergileyebilmektedir. Bu olumsuz davranışlardan bazıları,

- * Öğrencinin yetenek ve güç ve kapasitesinin çok üstünde ödevlendirme yapılması,
- * Çocuğun dayanabileceği zamandan çok daha fazla ödev verilmesi,
- * Her öğrenciyeye aynı ödevin verilmesi,
- * Verilen ev ödevlerinin yerinde ve zamanında kontrol edilmemesi ve geriye dönütün sağlanmaması,
- * Yapılmayan veya eksik bırakılan ödevler için uygun yaptırım ve sınırların belirlenmesi,
- * Çoğunlukla ödev yapmayan öğrencinin sınıf içinde aşağılanması, rencide edilmesi azarlanması, cezalandırılması ya da fiziksel şiddet uygulanması sayılabilir.

1.7. Ev Ödevleri Konusunda Anne – Babalara Düşen Görevler

Ödev, çocukların bağımsız iş görme yeteneklerinin ortaya çıkarılmasına fırsat sunan bir etkinliktir. Ancak çoğu zaman bir ebeveynin yardımına ihtiyaç duyarlar ve onlar olmadan bitiremeyeceklerini düşünürler. Burada anne babalara düşen en büyük görev, öğrencinin ihtiyaç duyduğu zamanda ödevine destek olmak ama bunu olabildiğince en kısa sürede terk ederek, çocuğun tek başına iş yapabilme seviyesine geçmesini sağlamaktır. Çünkü ödevlerin en büyük işlevi, çocuğun tek başına araştırma, fikir yürütme, bağımsız çalışma ve sorumluluk alma alışkanlıklarını kazandırmaktır.

Okula yeni başlayan öğrenciler velilerinin yanında olmalarına ve onlara yardım etmelerine ihtiyaç duyarlar. Çoğu zaman anne babalar, çocuklarının ödevlerine yardım ederler, sordukları sorulara cevap verirler ve yanlışlarını düzeltmeleri için onlara yardımcı olurlar. Çocuklar başlangıçta yakından izlenmeye ve yardım almaya ihtiyaç duyarlar. Ebeveynlerin bunları yapmalarının yanında, çocuğun düşünmesine, kafasını çalıştırmasına, araştırma yapmasına ve kendini gerçekleştirmesine imkânlar sunmalıdır. Ancak bu durum öğrencilerin ödevlerini tek başına yapmaları ve ebeveynlerin hiçbir sorumluluk almamaları anlamı içermez. Çocuğunuzun yapmış olduğu ödevleri önemsemeyiz, ödevi kontrol etmeniz, yanlışları varsa bile onu cesaretlendirip güvendiğinizi belirtmeniz, çocuğunuzun gelişimi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Öğrenci ödevinin eksik yâda yarım bırakmışsa bile onu cesaretlendirerek, tamamlayabileceğini söyleyiniz, yaptığı ödevle gurur duyduğunuzu ifade etmeniz, ödevini bir yerlere asarak onu onure etmeniz ve bu konuda öğrenciyi motive edecek cümleler kullanmanız, akademik ve sosyal gelişim için önem arz etmektedir.

Öğrencilerin çoğu zaman zaman zaman tek başlarına ödev yapmaktan sıkıldıklarını ya da yapamadıklarından şikâyet edebilmektedirler. Burada ebeveynlere düşen görev, bunun alt yapısında yatan sorunları, sıkıntıları ve problemleri düşünmek, tespit etmek ve çözüm üretmektir. Bu sorunların başında, öğrencinizin sizinle vakit geçirme ihtiyacı, kendine güvensizlik, ödevin zorluk derecesi veya birlikte ödev yapmanın meydan getirdiği alışkanlıklar olabilmektedir. Veliler, öğrencilerini gözlemleyerek, sorunu tespit etmeli ve öğrencinin bu sorununu ortadan kaldıracak çözüm yolları aramalıdır. Çünkü ödevin en temel amaçlarının başında, sorumluluk alma, tek başına çalışma alışkanlığı kazanma, kendine olan güveni geliştirme ve yeteneğinin farkına varmadır. Anne babalar bu özellikleri çocuklarına kazandırmak için mevcut alışkanlıklarını yavaş yavaş terk etmelidirler. Verilen ödevler uzun ve zorluk derecesi yüksek ise; ödevin bölümlere ayrılması, her bir bölüme süre tanınması, yapabilmesi için yalnız bırakılması ve süre sonunda kontrollerin yapılarak belirli bir alışkanlık kazanması yoluna gidilebilir. Verilen sürelerde ödevin bitmemesi durumunda, çocukla konuşarak bunun nedenlerini öğrenmeye çalışın. Çocukta isteksizlik ve sıkılganlık başlamış ise, bölümler arasındaki aranın süresini uzatma yoluna gidilebilmelidir.

1.8. Ev Ödevleri İçin Yer Belirlemenin Önemi

Öğrencilerin evde ödev yapacakları bir alanın belirlenmesi, öğrencinin gelişimi açısından önemlidir. Ödev yapılacak yerin, gürültüden uzak ve dikkati dağıtacak etmenlerden uzak olması gerekir. Ödev için ayrılan odanın yeterince aydınlık olması, kontrolünün kolay olması, öğrencinizden beklentinizin ne olduğunun açık açık söylenmesi doğru bir yaklaşım olacaktır. Evde yaşayan insanların gürültülerinden uzak, derli toplu ve masanın olduğu, dikkatini dağıtmayacak şekilde hafif bir müzik eşliğinde ödev yaptırılabilir. Ders çalışma masasının düzenli olması, dikkati dağıtacak nesnelere olmaması, gereksiz eşyaların bulunmamasına dikkat edilmelidir. Öğrencinin ödev sırasında ihtiyaç duyacağı kitap, defter, kalem, cetvel, kâğıt ve diğer malzemelerin konabileceği çekmece hazırlanması daha faydalı olacaktır. Çekmeceye nelerin konulması gerektiği hakkında çocukla konuşulmalı ve buna riayet edilmesi gerektiği söylenerek, takibi yapılmalıdır. Eksik bir şeyler kaldığında çocuk mutlaka dinlenmeli ve mevcut eksikliklerin en kısa sürede tamamlanması yoluna gidilmelidir.

1.9. Öğretmenlerin Ev Ödevi Verme Nedenleri

Ev ödevleri konusunda araştırmacılar, genelde ikiye ayrılmış durumdadır. Bir kısmı ev ödevlerinin gereklilik olduğunu savunurken, diğer kısmı için yarar sağlamadığı görüşünü savunmaktadırlar. Öğretmenler açısından bakıldığında ise; yerinde ve zamanında uygun sayı ve sürede verilen ödevlerin yarar getireceği kanısı hâkimdir. Öğretmenlerin ev ödevlerini planlarken, ailenin sosyo ekonomik durumlarını, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri ile yaşının dikkate alınması gerekir. Öğretmenler tarafından verilen ev ödevlerinin en belirgin işlevleri arasında: didaktik işlevi, kontrol işlevi, haber verme işlevi, iletişim işlevi, değerlendirme işlevi, öğretmeni rahatlama işlevi, sorumluluk işlevi, bağımsız çalışma işlevi ve disiplin işlevi sayılabilir.

Araştırmacılara göre, öğretmenlerin ödev vermesinin geleneksel olarak birkaç temel sebebi vardır. Bunlar:

- 1) Uygulama ve etkinlik sayesinde öğrenmeyi öğrenci için kolay ve keyifli hale getirmek,
- 2) Hem hızlı hem de yavaş öğrenen öğrenciler için öğretim farklılaştırarak, her iki grubunda gelişime yardımcı olma,
- 3) Ders işlenenden sonra yarım kalan etkinliklerin ev ödevleri sayesinde tamamlanması,
- 4) İlkokul, oratokul ve lise öğreniminde, öğrenciler yoluyla ailelere ulaşma imkanı örnekleri verilebilir.

Bunun yanında ödevlerle birlikte öğrenciler, yarın işlecek olan derse hazırlıklı gelen, araştırma yapma, kitap ve kaynakları kullanma becerisini geliştirme, zaman azlığından dolayı yetiştirilemeyen etkinliklerin geniş zamanda yapılması ve incelenmesi imkanlarını da sunmaktadır. Bu sayede öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmesine, güven ve sorumluluk duygusuna sahip olunmasına, başarıma duygusuyla birlikte motive olunmayı da sağlamaktadır. Verilen ev ödevleri çocuk ile aileyi yakınlaştırdığı gibi, aile ile öğretmeni de yakınlaştırmaktadır. Çocuklarının ödevlerini yakından takip eden, çocuğuna yardımcı olan aileler aynı zaman da öğretmen ve okul hakkında da bilgi sahibi olabilmektedirler.

1.10. Ev Ödevlerinin Amaçları

Öğrencilere verilen ev ödevlerinin belli başlı amaçları vardır. Bu amaçlar verilen ödev ve yaptırılan etkinliğe göre değişiklik gösterebilmektedir. Amaçların genel özelliklerine bakıldığında, en önemlisi öğrencinin gereksinim duyduğu bilgiye ulaşmasını sağlamak ve gelişimine katkı sunarak akademik başarısını arttırmaktır. Öğrenciler okulda kazandıkları kazanımları ve deneyimleri günlük hayatlarında sürdürmelerini hedeflemektedir. Öğrencinin bireysel olarak ve bağımsız şekilde çalışarak öğrenmeyi kendi kendine gerçekleştirmesine yardımcı olmaktadır. Öğrencilerde kendini kontrol etme güdüsünün oluşması, düzenli çalışma becerisinin geliştirilmesi ve zamanı etkili bir şekilde planlamasını sağlamaktır. Evebeynlerin, çocuğun eğitim hayatına katılmasına yardımcı olarak, iletişim gücünü geliştirmektir. Öğrencinin diğer üst öğrenimlere hazırlanmasında yol gösterip destekleyerek başarıya ulaşmasını sağlamaktır.

1.11. Ev Ödevleri ve Öğrenci Başarısı İlişkisi

Ev ödevlerinin akademik başarı üzerine etkilerini araştıran birçok yazar ve araştırmacı vardır. Ev ödevlerinin, akademik başarı üzerine etkilerini çeşitli yönlerden incelemek mümkündür. Öğrenciye verilen notlar, zamanında mezun olma, zorunluluk vb. sayılabilir. Genel olarak araştırma sonuçları ev ödevlerinin akademik başarı üzerine olumlu bir yansımalarının olduğunu göstermektedir. Özellikle ortaokul ve liselerde verilen ödevlerin akademik başarı üzerine daha fazla olumlu etki yaptığıdır. Ancak burada düşünülmesi gereken konu, ev ödevinin akademik başarıya götürebilmesi için nicelik ve nitelik olarak hangi özelliklere sahip olması gerektiğidir. Öğretmen ev ödevini verirken, çokluktan ziyade, öğrencini ilgisi, ödevin içeriği, miktarı ve biçimine dikkat etmesi gerekir (Sullivan ve Sequeria, 1996). Ödevlendirmede en belirgin özellik, öğrencinin okulda öğrendiklerini daha anlamlı hale getirerek kalıcı öğrenmeye yardımcı olmasını sağlamaktır (Cooper, 1989). Ayrıca verilen ödevlerin, öğrencinin zihninde hayata dair bazı kavramları çağrıştırması, günlük hayatla ilişkilendirmesi, eleştirel düşünmesine yardımcı olması ve müfredatı zenginleştirmesi gerekir. Verilen ev ödevleri sayesinde öğrenci, öğrenmenin sadece okul ortamında gerçekleşen bir öğretim aktivitesi olmadığını, öğrenmenin her zaman ve her yerde gerçekleştirilebileceğinin farkına varmalıdır. Tüm bunların yanında ev ödevlerinin nitelik olarak da öğrenciye kazandırdığı temel beceriler vardır. Bağımsız çalışma özelliği, sorumluluklarını yerine getirme, zamanı doğru planlayıp kullanma, verimli ve düzenli çalışma becerisi kazanma, ilgi alanlarının farkına varma ve özgüven ile öz disiplin becerisi sine sahip olma bunlardan bazılarıdır. Her ödevinde kendi içinde barındırdığı özelliklerle öğrenciye birtakım şeyler kazandırabilme özelliğine sahip olmalıdır. Çünkü her öğrencinin sahip olduğu ilgi, yetenek, öğrenme alanı ve olgunluğu birbirinden farklılık göstermektedir. Okulda okutulan ders kitaplarına bakıldığında aslında bu öğrenciler arasındaki farklılıklara çok da vurgu yapılmadığını görmekteyiz. Ders kitaplarında bulunan etkinlikler ve araştırmalar incelendiğinde neredeyse her öğrencinin aynı özelliklere sahip olduğu vurgusuna göre hazırlandığını görmekteyiz. Oysaki öğrencinin düzeyi üstünde ya altındaki ev ödevleri öğrencinin gerilemesine ya da yerinde saymasına neden olacaktır. Sınıfta gösterilenlere öğrencinin kişisel olarak katılımının sağlanması gereği vardır. Bu nedenle verilecek ev ödevlerinin akademik başarıya olumlu katkı sunabilmesi için, öğrencinin ilgi alanlarına, öğrenme stillerine, yeteneklerine ve belirli bir amaca uygun olarak hazırlanması gerekir.

2. YÖNTEM

Alan yazın taraması; “Bir konuyla ilgili daha önceden ortaya konulmuş bilgileri çalışmanın amacına uygun bir biçimde incelemek ve değerlendirmektir. Bu doğrultuda, belirli bir konu hakkında akademik olarak güvenilir, yetkin kişiler tarafından yayınlanmış olan çalışmaların incelenmesidir.” (Corbin & Strauss, 2008). Yani alan yazın literatür; bir konu hakkında oluşturulmuş kaynakların toplamıdır. Bu araştırmada akıllı tahtaların eğitim öğretim ve akademik başarı üzerine etkileri üzerine yapılmış olan çalışmalar, bilimsel makaleler ve yüksek lisans tezleri incelenmiştir. Akıllı tahtaların öğretmen, öğrenci ve sınıf yönetimi üzerindeki olumlu ve olumsuz sonuçlarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Bu araştırma ile etkileşimli

tahtanın sınıflarda ve okullarda ve öğrenme ortamlarında daha faydalı kullanılması yönünde çözüm yolları bulunmaya çalışılmıştır. Bu araştırma ile eğitim teknolojilerinden en üst düzeyde faydalanılması ve öğretim ortamlarında öğrenmenin en yüksek seviyede gerçekleştirilerek öğretim kalitesinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Doküman incelenmesi için nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Mevcut dokümanların incelenmesi, araştırılması istenilen olgu ve olgular üzerine malumat içeren nominal materyallerin çözümlenmesini kapsar (Şimşek & Yıldırım, 2011: 187).

2.2. Verilerin Toplanması

Hakemli dergilerde yayınlanmış olan bilimsel makaleler ile Ulusal tez merkezde bulunan yüksek lisans tezleri incelenmiş, eğitim teknolojilerinin ve etkileşimli tahtaların öğrenme ortamlarında kullanılması ve öğrenme ortamlarına olan etkilerinin olumlu ve olumsuz yönleri irdelenerek genel bir değerlendirme yapılmış ve okuyuculara sunulmuştur.

2.3. Verilerin Analizi

Bu çalışmada betimsel analiz kullanılmıştır. İncelenen tez ve makalelerden hareketle genel bir değerlendirme yapılarak bir yargıya varılmaya çalışılmıştır. Betimsel analiz, önceden belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak nitel verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve tanımlanan bulguların yorumlanması adımlarını içeren analiz yaklaşımıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

3. BULGULAR

Ev ödevlerinin sahip olması gereken özelliklerle, akademik başarıya etkisine ilişkin yapılan çalışmalar sonucu ortaya çıkan bulgulara göre;

“Ev Ödevlerinin Öğrenci Eğitimi Açısından Önemi” adlı makaleye göre; Matematik derslerinde ev ödevinin başarıya etkisi üzerine 108 kişilik iki öğrenci grubu üzerinde çalışma yapıldığı, ev ödevi verilen ve düzenli ödev kontrolleri yapılan öğrencilerde gözle görülür bir başarının ortaya çıktığı (Veems, 1998), işletmelerde staj yapan öğrencilerle yapılan çalışmada, ödevin süresine bakılmaksızın verilen ödevlerde akademik başarının arttığı, kolejlerde ise verilen ev ödevlerinin başarı üzerine etkisinin yok denecek kadar az olduğu, genel itibarı ile doğru planlanan ev ödevlerinin öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı, ödevin kısalığı veya uzunluğu öğrenciyi motive etmesi açısından önemli olduğu, ödev konusunda öğretmene, okula, anne babalara ve öğrencilere ait sorumlulukların olduğu, ödevlerin düzenli aralıklarla kontrol edilmesi gerektiği, verilen ödevin öğrenciyi eleştirel düşünme sekte etmesi, araştırmalara olanak sağlaması, özgüven gelişime katkı sunması ve yeteneğine uygun olması ve belirli aralıklarla öğretmen ve ebeveynlerin görüşmeler sağlayarak, öğrencinin ödevine karşı olan tutumunun takip edilmesi sonuçlarına varılmıştır (Ilgar, 2005).

“Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevi Verme Kriterleri” adlı araştırma makalesine göre; araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, ev ödevi verme amaçları arasında; tekrar ve pekiştirme, sorumluluk geliştirme ve araştırma becerisi kazandırma olarak ifade ettikleri görüşleri aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevi Verme Amaçları

Görüşler	n=11	%
Tekrar ve pekiştirme	4	36,3
Sorumluluk geliştirme	4	27,2
Araştırma becerisi kazandırma	3	27,2

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin ev ödevi verme amaçlarının tekrar ve pekiştirme, sorumluluk geliştirme ve araştırma becerisi kazandırmak olduğu gözükmektedir. Burada amaç öğrenciyi bir beceri kazandırmaktır. Araştırmaya iştirak edenlerin ortaya koyduğu görüşlerden bazıları şu şekildedir:

“Ev ödevlerinin verilmesinin amacı öğrenciyi sorumluluk kazandırmak ve bağımsız çalışmasına teşvik etmektir. Öğrenciyi üstesinden gelebileceği kadar ödev vermektir.”

“Öğrencilerde kalıcı öğrenmenin oluşması için ödev veririm. Ödevlerimin süresi 40 dakikayı geçmemektedir.”

Sınıf öğretmenlerinin tatilde ödev vermesi ile ilgili Milli Eğitim Bakanlığının uyarısına bakış açılarına ait tablo incelendiğinde;

Tablo 2: MEB'in Tatillerde Ödev Vermeyin Uyarısına Bakış Açılı

Görüşler	n=11	%
MEB'in uyarısının doğru bulunması	11	100
Kitap okuma önerilmesi	7	63,6
Görsel ve yazılı dokümanlar toplanmasını önerilmesi	2	18

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hepsi bakanlığın bu uyarısını doğru bulduklarını ifade etseler de öğretmenlerin bir kısmı tatilde öğrencilere kitap okumaları, tatilde yaptıklarını anlatan görseller ve yazılar okumaları için ödevlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Öneriye kesinlikle katılıyorum. Öğrencilerin tatillerini akıllarda ödevle geçirmelerini istemediğimde ödev vermem. Ödev olunca öğrenci etrafında olan biten olaylara uzak kalmaktadır.”

“Her ne kadar Bakanlığın bu görüşüne katılsam da tatilde öğrencilerin kitap okuyarak kendilerini geliştirmelerini daha doğru buluyorum. Öğrencilerin okul dışında da öğrenmenin olduğu farkındalığının oluşmasını önemsiyorum.”

Sınıf öğretmenlerinin akademik başarı için ödevlendirme yapıp yapamadıklarına göre aşağıdaki görüşleri belirtmişlerdir.

Tablo 3: Ev Ödevinin Başarı Yükseltme Amaçlı Kullanılma Durumu

Görüşler	n=11	%
Bol bol ödev verilmesi	1	9
Başarı yükseltme aracı olarak kullanılmaması	10	90

Tabloda da görüldüğü üzere öğretmenler, ev ödevinin akademik başarıyı artırıcı olarak görmemektedirler. Ev ödevlerinin öğrenme ve akademik başarı üzerine etkileri hakkında bazı öğretmenler şu ifadeleri kullanmıştır:

“Ödev ile öğrencinin akademik başarısını yükseltme yerine, öğrenciyle birebir ilgilenerek, tam ve kalıcı öğrenmenin yapılmasından yanayım.”

“Fazla ödev vermenin başarıyı artırıcı etki gösterdiğine inanmam. Bunun yerine öğrencinin ilgi ve seviyesine göre ders anlatıp, buna uygun ödev verilmesini daha doğru bulmaktayım.”

Genç nüfusun fazla olduğu ve bunların büyük çoğunluğunun öğrenci olduğu ülkemizde, öğrenciler okuldan eve döndüklerinde zamanlarının büyük bir kısmını ödevleri yapmakla geçirmektedirler. Çünkü öğretmenler tarafından çok zamana alan ödevler verilmektedir. Ödev sayısını arttırmaktansa, öğrencinin ilgi, yetenek ve merak duygusuna hitap edecek ödevlerin verilmesinin daha doğru olacağı sonuçlarına varılmıştır (Susam & Demir, 2019).

“İlkokul ve Ortaokul Öğrencileri ile Velilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri” adlı makaleye göre;

Bu makalede, ilk ve ortaokul öğrencileri ile velilerinin ev ödevlerine bakış açıları ve öğrencilerin ev ödevlerinin yaparken karşılaştıkları sorunların neler olduğu üzerinde durulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre öğrenciler sevdikleri ve sevmedikleri dersleri ikiye ayırmışlardır. Ev ödevlerinin kısalık ya da uzunluktan ziyade dersleri hoşlanma türlerine göre ayırmışlardır. Matematik dersinde hoşlanan ve hoşlanmayan öğrenci sayılarının çok fazla olduğu ve bu durumun çelişkiyi beraberinde getirdiği görülmüştür. Öğrencilerin en çok hoşlandıkları ders olarak fen bilgisini ifade ederken; en sevmedikleri derslerin ise İngilizce ve inkılap tarihi olduğuna vurgu yapmışlardır. Velilerin görüşü ise yine ders ismi odaklı olmuştur. Velilere göre öğrencileri en çok matematik ve fen derslerini sevdiğini ve bunlara ait ödevleri yaparken sorun çıkartmadıklarını dile getirmişlerdir. Araştırmada çıkan sonuçlardan bir diğeri, öğrencilerin okuma ve yazmaya dayalı uzun ev ödevlerinden hoşlanmadıkları ve yapma konusunda sıkıntı çıkardıkları gerçeğidir. Bir diğer sonuç ise, velilerin ödevlere dair fikirleridir. Velilere göre, öğretmenler ev ödevlerini daha çok tekrar ve Pratik yapmak için vermektedirler. Velilere göre, öğrencilerde yaşanan en büyük sorun ödev yapmaya karşı gösterdikleri dirençtir. Warton'a (2001) göre bu direncin ve isteksizliğin temelinde, öğrencide sorumluluk bilincinin gelişmemiş olması ve ödevin yapılma amacını anlamamış olmalarıdır. Öğrencilerin ödev yapmada çıkardıkları sorunların öğrenci gözüyle değerlendirmesinde ise; öğrenciler sevmedikleri ya da hoşlanmadıkları derslerin ödevleri için okul dışındaki zamanlarını harcamak istememeleridir. Öğrencilerin ödev yapmama konusunda çıkardıkları sorunların bir diğer nedeni de ödevlerin kendilerine hitap etmemesi, ilgilerini çekmemesi ve sıkıcı bulmaları sonuçlarına ulaşılmıştır (Duru & Çöğmen, 2017).

“Eğitimde Ödev Tartışmaları” adlı makaleye göre; ödev yaşam boyu sürdürülecekleri bir öğrenme etkinliği olduğu, ödevle birlikte öğrencilerin öğrenmeyi öğrendiği, ödev sayesinde sosyal, duygusal, zihinsel, fiziksel ve dil becerilerini geliştirdikleri, öğrencilerin birçok beceriyi kazandıkları, akademik başarı ile okul hayatlarında başarılı oldukları, öğrencilerde sorumluluk duygusunun gelişimine katkı sunduğu, aile içi iletişim ve etkileşimin kurulmasına yardımcı olduğu, sorun çözme ve yaratıcı düşüncelerine olanak sunduğu, öğrenci ile aile arasında iletişim köprüsü kurduğu ve dili etkili kullanma becerisi kazandıklarına vurgu yapmıştır. Ayrıca ödev verilirken birtakım ilk eve kurallara uygun davranılması gerektiği, ailelerin çocuklara yardımcı olma konusunda istekli olmaları ve öğrencilerin bağımsız çalışma becerisinin kazanması için zaman içinde öğrencilerine yaptıkları yardımın sürelerini azaltmaları gerektiği sonuçlarına varılmıştır (Güneş, 2014).

“Ev Ödeviyle İlgili Makale ve Tezlerin Sistemik Analizi” adlı makaleye göre ev ödevlerinin verilmiş amacının okul içi ve dışı faaliyetlerin pekiştirilmesi olduğu (Öcal, 2009), ödevlerin türlerine göre ikiye ayrıldıkları ve bunların eğitici ödevler ile eğitici olmayan ödevler olduğu, öğretmenlerin en çok eğitici olmayan ödevleri tercih ettikleri (Alpayar, 2020), Ödev sayesinde ebeveynlerin belirli bir zaman diliminde bile olsa birlikte zaman geçirme olanakları buldukları, sınıf ortamında işlenen etkinliklerin ders dışındaki verimliliği ile ilgili birtakım bilgiler sunduğu (Balli vd.,1998), akademik başarı açısından ev ödevlerinin nitelikleri kadar niceliklerinin de ön planda tutulması gerektiği, verilen ödevlerin sürelerine dikkat edilmesi, uzun süre alan ödevlerin öğrencilere ceza gibi geldiği, bu ödevler sayesinde okul ortamında öğrenilen bilgilerin pekiştirilerek daha anlamlı hale geldiği, öğrencilerin boş zamanlarını verimli geçirmelerini sağladığı, verilen ev ödevleri sayesinde ders dışı etkinliklerin öğrenci tarafından organize edilerek planlı bir çalışma davranışı kazandırdığı, verilen ev ödevi hakkında velilere doğru ve zamanında bilgilendirme yapılması gerektiği, açık kesin ve açıklayıcı olması ve düşünme ile yaratıcılığı geliştirmesi gerektiği sonuçlarına varılmıştır (Akran, 2021).

“İlkokullardaki Ev Ödevlerine İlişkin Yönetici, Öğretmen ve Veli Görüşleri” adlı makaleye göre ödevlerle ilgili 4 temel kriter sorgulanmıştır. Bunlar; ödevin amacı, hangi derslerde sıklıkla ödev verildiği, verilen ödevin süresi ve ödev yapan öğrencilere verilen ödüllerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunlukla ödev verme konusunda okuldaki yöneticilerden etkilendikleri, ödev vermelerindeki temel amacın öğrenilenlerin pekiştirilmesi olduğu, akademik başarının artırılmasını yönelik verildiği, buna karşılık tam ters fikirde oldukları, velilerin eğitim düzeylerindeki artışa bağlı olarak ev ödevlerinin daha fazla gereksiz görülmeye başlandığı, ödev konusunda en fazla ödevin Türkçe ve Matematik derslerinde verildiği ve bunun nedeni olarak da gelecek hayatlarında girecekleri sınavların bu iki ders temelinde olmasından kaynaklandığı, diğer derslerin ise fazla önemsenmediği ve bu durumun Milli Eğitim Bakanlığının eğitime bakış açısıyla ters düştüğü, okul yöneticileri ile öğretmenlerin ev ödevlerini bir kültür olarak kabul ettikleri, yönetici ve öğretmenlerin ödevi, okullara yerleşmiş bir kültür ögesi gibi algıladıklarını, ödevlerini yerinde, zamanında ve eksiksiz yapan öğrencilerin velileri ile öğretmenleri tarafından ödüllendirildikleri, ödevlerini zamanında yapan öğrencilerin defterlerine öğretmenlerin ödül olarak aferin, tebrikler gibi söylemlerin yanında deftere imza atma, tahtaya kaldırarak alkışlatırma, öğrencinin sevdiği çıkartmaları deftere yapıştırma ya da ödevi sınıf panosunda sergileme gibi ödül yöntemlerini kullandıkları; ev ödevleri için harcanan zamanın genelde 1-2 saati bulunduğu, bu sürenin öğrenciler için uzun bir zaman olduğu, oyun oynamak için zamanlarının kalması için ödevlerini gelişi güzel yaptıkları, okuldan soğudukları ve okul fobisi geliştirdikleri sonuçlarına varılmıştır (Kalsen vd., 2020).

“Milli Eğitim Bakanlığında Ev Ödevlerinin Yeri ve Değişimi” adlı çalışmaya göre, Milli Eğitim Bakanlığının mevzuatında ev ödevleri kavramı ilk kez 10 Kasım 1976 yılında Resmi Gazete ’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı İlkokul Yönetmeliği’nde görülmektedir. Bu yönetmelikte, birinci devre öğrencilerine ev ödevi verilmemesi üzerinde durulmuştur. Diğer sınıf kademelerinde de en fazla 1 saat ödev verilmesi tavsiyesinde bulunulmuştur.

27 Ağustos 1987 yılında Resmi Gazete ’de yayımlanan Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı İlkokul Yönetmeliği’nin ev ödevlerine ilişkin olarak, her ne kadar ilkökul öğrencilerine ödev verilmemesi tavsiye edilmiş ise de uygun görülmesi halinde bir saatten fazla süreyi geçmeyecek şekilde ödev verilebileceği vurgusu yapılmıştır. Bu yönetmelikle birlikte ödev verilmesinin önü açıldığı söylenebilir. 23 Ekim 1989 yılında Resmi Gazete ’de yayımlanan İlkokul Yönetmeliğinin ev ödevleriyle ilgili maddeye bakıldığında birinci, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerine kesinlikle ödev verilmemesi gerektiği dile getirilmiş ve üst kademelerde ise verilen ödevin süresinin kısaltılması için talimat verdiği çok açıktır. Bu yönetmelikle birlikte Milli Eğitim Bakanlığının ev ödevlerine karşı olumsuz tavır geliştirdiği söylenebilir.

27 Ağustos 2003 tarihli Resmi Gazete’ de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde ilkokulların 1, 2 ve 3. Sınıflarına ev ödevi verilmemesi gerektiği vurgusu dikkat çekicidir. Diğer sınıf kademeleri ile ilgili sadece ödev kavramı kullanılmakta ve süreye ilişkin herhangi bir bilgi vermedi görülmektedir.

2 Mayıs 2006 tarihinde Resmi Gazete ’de yayımlanan yönetmelikle birlikte ödev, yerini proje ve performans denilen iki kavrama bırakmıştır. Proje ve performanslar tüm sınıf düzeylerinde kullanılmaya başlanmış ve aynı zamanda not ile de değerlendirme imkânı sunmuştur. 26 Temmuz 2014 tarih ve 29072 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim ve İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’ne bakıldığında ödevde dair herhangi bir ibare kullanılmamıştır. Ödev yerine sadece ortaokul öğrencileri için proje verilebileceği vurgusu göze çarpmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığının çıkarmış olduğu yönetmeliklerin neredeyse tamamında ilkokulların 1. kademelerine ödev verilmemesine dair bir yaklaşım benimsendiği görülmektedir. Diğer üst kademe öğrencileri için de ev ödevinden ziyade proje kavramı kullanıldığı görülmektedir. Bu projelerde işlenecek konular olarak da geleneksel olarak verilen soru çözümleri, testler, fotokopilerden ziyade daha çok öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olacak konuların verilmesi, sosyalleşmesine katkı sunabilecek projelerin geliştirilmesi ve öğrencinin enerjisini boşaltabileceği etkinliklerin planlanması istenmiştir. Tüm bunlardan hareketle Millî Eğitim Bakanlığının, ev ödevi konusunda olumlu bir yaklaşıma sahip olmadığı kanısı yaygındır (Ekici, 2017).

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Türkiye, eğitimde son 20 yılda her ne kadar gelişim kaydetse de öğretmen atamalarıyla öğretmen ihtiyaçlarını karşılama da hala derslik ve okul olarak ihtiyaç duyulan sayıya ulaşamamıştır. Bu durum sınıfların kalabalık olmasına neden olmakta ve öğretmenlerin öğrencileriyle grup çalışması ya da bireysel çalışma yapmasının önünde büyük bir engel teşkil etmektedir. Sınıfların beklenenden çok daha kalabalık olması, öğretmenlerin performanslarını olumsuz etkilemekte etkinliklerin ve derslerin yarım kalmasına sebebiyet vermektedir. Öğretmenler bu kalabalık sınıflar ve zaman darlığından dolayı, sorunun çözümünü ev ödevleri vererek aşmaya çalışmaktadırlar. 2006 yılında yapılandırılmaya eğitim anlayışının okul müfredatlarına uygulanmaya başlanmasıyla birlikte, öğretmenlerin öğrencileriyle daha fazla grup ve bireysel çalışma ihtiyacı doğmuştur. Ancak sınıfların kalabalık oluşu, derslik ve okul ihtiyaçlarının karşılanmamış olması, bu eğitim anlayışının sektöre uğramasına neden olmuştur. Yapılandırmaya eğitimde her bir öğrencinin bireysel farklılığına göre etkinlikleri dâhil edilmesi gerekirken, müfredatın hafifletilmesine rağmen sınıfların kalabalık olmasından ötürü bu durum mümkün olamamıştır. Öğretmenler yarım kalan etkinlikler yüzünden öğrenci değerlendirmelerini sağlıklı yapamadıklarından en sık başvurdukları ev ödevi yöntemini çözüm olarak kabullenmişlerdir. Günümüz Türkiye’sinde her gün milyonlarca öğrenci, okulu eve taşımakta ve zamanlarının büyük bir kısmını evde ödevleri yapmada harcamaktadırlar. Peki, bu kadar zaman alan ödevlerin, gerçekten öğrencilerin akademik başarılarını arttırdığı gerçeği doğru mudur? Öğrencilerin son birkaç yılda ödevde bakış açılarında çok farklılaşmalar olmuştur. Bunda da verilen ödevlerin amaçlarından sapmaları, sürelerinin uzun tutulması ve öğrencilerin sahip oldukları niteliklerin çok üstünde olmasından kaynaklanmaktadır. Öğretmen tarafından verilen ev ödevinin, öğrencinin ilgi ve merakına hitap etmemesi durumunda öğrenci sadece ödevi bitirme derdine düşmekte, özensiz, araştırması, kes-yapıştır yoluyla sadece yapmış olmak için ödevi yapmaktadır. Öğrencilere verilecek ödevin süresi ile ilgili uzmanlar arasında farklı görüşler vardır. Verilen ödevin süresini etkileyen etmenlerin başında; dersin ne olduğu, düzeyi, miktarı, öğrencinin zekâ düzeyi, yeteneği ve çalışma temposu gelmektedir. Verilecek ödevin amacına ulaşabilmesi için; öğrencileri araştırmaya, gözleme, elde ettikleri sonuçları yorumlamaya, analiz ve sentez yapmaya, bağımsız çalışmaya sevk etmeye ve belli bir düzen içinde çalışmaya sevk etmesi gerekir. Ödevler sayesinde öğrencilerin sınıf ortamında öğrendiği bilgileri yapılandırabilmesi, pekiştirmesi ve bilgiyi öğrenme için daha uygun hale getirmesi gerekir. Ödev, bunları yaptığı sürece öğrencinin akademik başarısına katkı sunacaktır. Öğrencinin ödevini yerinde ve zamanında yapabilmesi için birtakım etmenlerden yararlanmak gerekir. Bu etmenlerin başında ödüllendirme sistemi gelmektedir. Ödül, öğrencinin ödevini yapmasına ve yaptığı ödevi sınıf içindeki etkinliklerle pekiştirmesi konusunda daha motive edici bir özelliğe sahiptir. Ancak yapılan araştırmalar göstermiştir ki öğretmenler ödev konusunda her türlü bilgi, beceri, tutum ve çalışmaya sahip olmalarına rağmen bu yeterliliklerini uygulamaya koyamamaktadırlar.

Ülkemiz eğitim sistemi içinde ödevlendirme en yaygın kullanılan öğretim şekillerinden biridir. Öğretmenler, matematik ile ilgili ödevlendirmeyi daha çok kaynak kitaplarda bulunan etkinlik ve problemlerden verirken; geriye kalan sosyal derslerde ise yazmaya, okumaya ve tekrar etmeye dayalı

ödevlendirmeleri kullanmaktadırlar. Ancak öğrencinin günlük hayatına hitap etmeyen bu ödevlendirme şekilleri öğrencilerin dersten ve okuldan sıkılmasına ve soğumasına neden olmaktadır. Öğretmenlerin hataya düştükleri bir diğer konu ise, ödevin bir ceza yöntemi olarak seçilmesidir. Ceza olarak verilen ödev her ne kadar öğrenci tarafından yapılsa da öğrencinin ileriki hayatında olumsuz sonuçların doğmasına ve derse karşı antipati oluşmasına neden olmaktadır. Öğretmenler kimi zaman ödevleri bir not silahı olarak da kullanmaktadırlar. Bu hata öğrencinin derse olan ilgisini azaltmaya ve dersten uzaklaşmasına sebebiyet vermektedir. İyi bir ödevlendirme sisteminde bulunması gereken özellikler şu şekilde sıralanabilir:

1. Ev ödevleri, öğrencinin yaşına ve yetenek düzeyine göre belirlenmelidir.
2. Öğrencinin sınıf ortamında öğrendiklerine yardımcı olması, pekiştirmesi ve yeniden yapılandırmasını sağlamalıdır.
3. Okuma seviyesini yükseltici ve eleştirel düşünmeye teşvik edici olmalıdır.
4. Kaliteli yazma düzeyini arttırmalıdır.
5. Sınıf seviyesine göre ilerde olan öğrencileri destekler nitelikte olmalıdır.
6. Bağımsız çalışma alışkanlığının kazanılabilmesi için, öğrencinin seviyesine uygun olmalıdır.
7. İlgi çekici, merak uyandırıcı ve eğlenceli olmalıdır.
8. Ödevle ilgili verilen yönerge ve yönlendirmeler açık, net ve basit olmalıdır.
9. Verilen ev ödevleri o gün işlenen konu ve kazanımlarla uyumlu ve anlamlı olmalıdır.
10. Cezayı çağrıştıracak özellik ve nitelikte olmamalıdır.
11. Geribildirim sağlamak için her defasında kontrol edilmelidir.

Ev ödevlerinde verilen miktarın kararında olması çok önemlidir. Çünkü verilen ödevlerin miktarı arttıkça, öğrencilerde sıkılganlıklar başlamakta ve derse karşı soğuma ortaya çıkmaya başlamaktadır. Yine öğrencinin ilgi, merak ve yeteneğine uygun verilmeyen ödevler, öğrencinin okuldan soğumasına ve uzaklaşmasına neden olmaktadır. Bunun yanında fazla verilen ev ödevleri yüzünden öğrenciler sosyalleşememekte ve içine kapanık bireylerin yetişmesine sebebiyet vermektedir. Okullarımızda grup ya da bireysel özelliklere göre öğrenci ayırımına gidilmediğinden ve herkese aynı ödev verildiğinden, akademik başarının herkes de eşit seviyede gelişmesi de olanaksızlaşmaktadır. Bunun önüne geçebilmek için öğretmenin tüm öğrencilerini tanıması, öğrenme alanları hakkında bilgi sahibi olması, onda merak uyandıracak ödevleri planlaması gerekir.

Sonuç olarak, ödevlerin akademik başarıyı arttırabilmesi için yerinde, zamanında süresine ve miktarına dikkat edilerek, öğrencinin öğrenme alanı, ilgisi, merakı ve yeteneğine göre ödev planlamasının yapılması daha doğru olacaktır.

Unutulmaması gereken en önemli konu; öğrencilerin akademik başarısızlıklarının sebebi, yapmadıkları ödevler değil; sıkılıp, soğuyup uzaklaştıkları okullardır.

KAYNAKÇA

- Alpaylar, C. (2020). Öğretmen Ve Öğrenci Gözünden Bir Ev Ödevi Portresi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 42-60.
- Balli, S. J., Wedman, J. F. ve Demo, D. H. (1997). *Family involvement with middle grades homework*. Effects of differential prompting, *Journal of Experimental Education*, 66(1), 31-48.
- baristuncer (t.y.). <https://www.baristuncer.net/rehberlik/odev-sorumlulugunda-ailenin-rolu.html>
- Brophy, J. Ve Alleman, J. (1981). *Inside the social studies classroom*. New York: Routledge.
- Cooper, H. (1989). *Synthesis of research on homework*. Educational Leadership, 47(3), 85-91.
- Corbin, J. & Strauss, A. (2008). *Basics of Qualitative Research*. Techniques and Procedures for Developing Grounded Theory (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage
- Duru S. ve Çoğmen, S. (2017) *İlkokul-Ortaokul Öğrencileri ve Velilerin Ev Ödevlerine Yönelik Görüşleri*. İlköğretim Online, 16(1), doi:10.17051/io.2017.76577
- Ekici, G. (2017). Milli Eğitim Bakanlığında Ev Ödevlerinin Yeri ve Değişimi, <https://rize.meb.gov.tr/rista/caydanlik-dergi.asp> sayı. 7

- Güneş, F. (2014). Eğitimde Ödev Tartışmaları. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 1-25.
- İlgar, Ş. (2005). *Ev Ödevlerinin Öğrenci Eğitimi Açısından Önemi*. *HAYEF Journal of Education*, 2(1), 119-134.
- Kalsen, C, Kaplan, İ. & Şimşek, M. (2020). İlkokullardaki Ev Ödevlerine İlişkin Yönetici, Öğretmen Ve Veli Görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (1), 527-547.
- Keith T.Z., Reimser, T.M., Ferhmann. P., Pottebaum, S.M. (1986) *Parental Involvement, Homevork, And Tv Time*. Direct and Indire ct Effects on High School Achivement. *Journal of Educational Psychology*, 78, 5, 373-380.
- Koç Akran, S. (2021). Ev Ödeviyle İlgili Makale ve Tezlerin Sistematik Analizi. *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 9 (1), 74-95.
- Öcal, S. (2009). *İlköğretim 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin ev ödevlerine yönelik tutumlarının oluşmasında ailelerin ve öğretmenlerin rolü*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi], Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Paschal A.R. Weinstein T. Walberg, H.J. (1984). *The Effects of Homevork on Learning*. A Quantitative Synthesis. *Journal of Educational Research*, 78, 97-104
- Sullivan M.H. & Sequira P.V. (2010). *The Impact of Purposeful Homework on Learning*. 346-348
- Susam B. ve Demir M. K. (2019). Sınıf Öğretmenlerinin Ev Ödevi Verme Kriterleri. *Researcher*, 7(2), 1-15.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Warton, P. M. 2001. *The Forgotten Voices in Homework*. Views of the Students. *Educational Psychologist* 36 (3), 155–165.
- Weems, G. (1998). *The Impact of Homework Collection on Performance in Intermediate Algebra*. *Research and Teaching in Developmental Educatio.*, 5(1),21-26.